Planetary Health Report Card (Tıp Fakültesi):

Acıbadem Üniversitesi

2025–2026 Yazar Takımı:

- Öğrenciler: *Beril Arnavutoğlu, Danial Jolousi, Can Harma, Begüm Yılmaz,Hatice Ceren Koçak*
- Fakülte Mentörleri: *Prof. Dr. Nadi Bakırcı*

*Birincil İletişim Kurulacak Kişiler:
Beril Arnavutoğlu (beril.arnavutoglu@live.acibadem.edu.tr),
Danial Jolousi (danial.jolousi@live.acibadem.edu.tr)

Sonuçların Özeti

Genel Not	C+

Müfredat	D
● Genel olarak müfredatta çevresel etkenlerin insan sağlığına etkilerinden bahsedilse de yeterince ayrıntı verilmiyor. Sürdürülebilir sağlık hizmetleri ile ilgili müfredatta bir konu bulunmamakta. Seçmeli derslerde daha önceleri sürdürülebilirlik temalı dersler verilse de bu sene bu dersler kaldırılmış ilgili konuyu müfredatında içeren yeni bir ders sunulmamıştır. ● **Öneriler:** Seçmeli dersler tekrardan açılabilir. Müfredat içerisinde insan sağlığına etki eden çevresel faktörler sunulurken, gezegensel sağlığın bu faktörlere etkilerinden bahsedilebilir.	
Disiplinler Arası Araştırma	**C-**
● Tıp Fakültesi herhangi bir gezegensel sağlık örgütüne üye değil, iklim değişikliği alanında interdisipliner bir araştırma yapan bir oluşum bulunmamakta akademisyenler bireysel çalışmalar yapıyor. ● **Öneriler:** Tıp fakültesi gezegensel sağlık organizasyonlarına dahil olabilir. Gezegensel sağlık hakkındaki araştırmalar tek bir çatı altında daha sistematik bir şekilde yapılabilir.	
Toplumsal Hizmet ve Savunuculuk	**B**
● Acıbadem Üniversitesi Tıp fakültesinin sürdürülebilirlik ve gezegen sağlığı ile ilgili toplumsal hizmeti sınırlı durumdadır. Bu konularla ilgili verilen eğitim ve seminerler akademisyenlere bireysel olarak bağlıdır. Kurumun sivil toplum örgütleri ile bir iletişimi yoktur. ● **Öneriler:** Okulumuzda toplumsal savunuculukla ilgili öğrenci kulüpleri bulunsa da tıp fakültesinde bu alanla ilgili bir çalışma yoktur, Kurumumuz daha fazla eğitim ve seminer verebilir.	
Öğrenci Girişimlerine Destek	**A+**
● Acıbadem Üniversitesi Tıp Fakültesi öğrenci girişimlerini destekler ve etkinliklerde sürdürülebilirlik kriterlerine uyulmasını tavsiye eder. Fakat etkinlikler düzenlenirken öğrencilerin uyması gereken kurallar yoktur. Öğrenciler tarafından gezegensel sağlık özelinde kurulan bir organizasyon yoktur ● **Öneriler:** Öğrenciler tarafından organize edilen bir sürdürülebilirlik kulübü kurulabilir.	
Kampüs Sürdürülebilirliği	**C+**
● Acıbadem Üniversitesi Kampüs içerisinde karbon ayak izine çok dikkat eder. Kampüs içerisinde bulunan güneş panelleri ve rüzgar türbinleri ile enerji tüketimini doğal kaynaklar ile karşılayıp gezegensel sağlık ilkelerine bağlı kalır. Atık yönetimi, su kaynaklarının efektif kullanımı, enerji yönetimi gibi konularda ne kadar hassas olsa da kampüs içerisindeki öğrencilerin bu çaba hakkındaki bilgisi ve ilgisi eksiktir ● **Öneriler:** Öğrenciler okulumuzun katı atık, su, enerji konusundaki çabasından haberdar edilebilir ve daha özenli bir katılım sağlayıp atık oranı ve karbon ayak izi azaltılabilir. Okul içindeki Geri dönüşüm için ayrılan çöp kutuları Öğrenciler ve akademisyenler tarafından aslına uygun kullanımına özen gösterilebilir.	

Amaç Bildirgesi

Gezegensel sağlık, insan sağlığıdır.

Planetary Health Alliance, gezegensel sağlığı "Gezegensel sağlık, insanın Dünya'nın doğal sistemlerini bozmasının insan sağlığı ve yeryüzündeki tüm yaşam üzerindeki etkilerini analiz etmeye ve ele almaya odaklanan, çözüm odaklı, disiplinler arası bir alan ve toplumsal harekettir." şeklinde tanımlar. Bu tanım bilinçli olarak geniş tutulmuştur; çünkü çevrenin sağlığı etkileyebileceği pek çok yol vardır: su kıtlığı, değişen gıda sistemleri, kentleşme, biyolojik çeşitlilikteki kaymalar, doğal afetler, iklim değişikliği, arazi kullanımı ve örtüsündeki değişimler, küresel kirlilik ve biyokimyasal döngülerdeki değişimler. İnsanlığın sağlığı çevremize bağlıdır ve çevremiz hızla, çoğu zaman yıkıcı biçimde değişmektedir. Dünya Sağlık Örgütü iklim değişikliğini "21. yüzyılda küresel sağlığa yönelik en büyük tehdit" olarak tanımlamış olsa da, birçok sağlık profesyoneli okulunun kurumsal öncelikleri bu tehlikenin aciliyetini yansıtmamaktadır.

Geleceğin sağlık profesyonelleri olarak bizler, insan kaynaklı çevresel değişimlerin hastalarımızın sağlığı üzerindeki etkilerini ele almaya hazırlanmalıyız. Bu hazırlık, sağlık eğitimi veren kurumların sorumluluğundadır. Kurumlarımızı; öğrencileri iklim değişikliğinin ve diğer insan kaynaklı çevresel değişimlerin sağlık üzerindeki etkileri konusunda eğitmek, bu etkileri ve çözümleri daha iyi anlamak için araştırmalar üretmek, ilgili öğrenci girişimlerini desteklemek, sürdürülebilir uygulamaları olabildiğince benimsemek ve çevresel tehditlerden en çok etkilenen topluluklarla etkileşime geçmek konularında hesap verebilir kılmamız zorunludur çünkü iklim değişikliği ve çevresel tehditler, renkli topluluklar, sağlık tehditlerine karşı hassas yaşlı bireyler ve kaynakları sınırlı bölgelerde yaşayanlar gibi kırılgan nüfusları orantısız bir şekilde etkilemektedir. Bu nedenle bu konular doğrudan eşitlik ve adaletle bağlantılıdır.

Sağlık profesyoneli okullarında gezegen sağlığı farkındalığını ve hesap verebilirliğini artırmak amacıyla, öğrencilerin uluslararası ölçekte kendi kurumlarını yıllık olarak değerlendirebilmesi ve karşılaştırabilmesi için bir Gezegensel Sağlık Karnesi (Planetary Health Report Card) oluşturduk. Öğrenci odaklı bu girişim, sağlık profesyoneli okullarını ulusal ve uluslararası düzeyde beş ana kategoriye göre kıyaslamayı amaçlamaktadır: 1) Gezegensel sağlık müfredatı, 2) Sağlık ve çevre alanında disiplinler arası araştırma, 3) Üniversitenin öğrenci gezegen sağlığı girişimlerine desteği, 4) Çevresel sağlık etkilerine odaklanan toplumsal katılım, 5) Okul kampüsünün sürdürülebilirliği

PHRC'yi Tamamlama Talimatları

Teşekkürler! Kurumunuzda PHRC'yi tamamlamak için ekibinizle birlikte aramızda olduğunuz için çok mutluyuz. Birçoğunuz daha önce bir rapor kartının hazırlanmasına katkıda bulunmuş ya da kendi okulunuzda ekibe liderlik etmiş olabilirsiniz, ancak lütfen aşağıdaki talimatları okumaya biraz zaman ayırın.

Daha kapsamlı ve adım adım bir rehber için PHRC Kullanıcı Kılavuzuna başvurabilirsiniz. Bu sayfa, metodolojinin kısa bir özetini sunmaktadır.

Rapor kartını tamamlama:

Gezegen Sağlığı Karnesi, kurumun gezegen sağlığı eğitimi konusundaki güçlü yönlerini ve geliştirilmesi gereken alanlarını belirlemek üzere tasarlanmış bir **öz değerlendirme aracıdır**. Ölçütlere dayalı rapor kartı beş bölümden oluşur: 1. Müfredat, 2. Disiplinler arası Araştırma, 3. Toplumsal Hizmet ve Savunuculuk, 4. Öğrenci Girişimlerine Destek ve 5. Kampüs Sürdürülebilirliği.

- **Ölçütler (Metrics):** Yaklaşık 55 ölçüt bulunmaktadır (disipline göre değişebilir). Bölüm 2–5 tüm disiplinler için aynıdır. Her ölçütün 1, 2 veya 3 puanla değerlendirilebilecek farklı kriterleri vardır. Katılımcılar her ölçütü dikkatlice okumalı, mümkün olduğunca çok kaynağa dayanarak soruları en doğru şekilde yanıtlamalıdır. Kurumunuzu adil ve doğru şekilde yansıtabilmek için her ölçüt için yeterli araştırma yapılması hayati önem taşır.

  Müfredat ölçütlerinin çoğu şu şekilde puanlanır: **seçmeli** ders kapsamında yer alma, **temel müfredatta kısa** süreli ele alınma veya **temel müfredatta kapsamlı** şekilde işlenme.

  Genel Puanlama:

  Seçmeli dersler: Bu puan, öğrencilerin kendi tercihleriyle seçtikleri içeriklere (örneğin bir modül seçimi veya ek ders serisi) uygulanır. Bu nedenle yalnızca belirli bir öğrenci grubunun bu eğitimi alacağı varsayılır.

  Temel müfredatta kısa süreli işlenme: Bu puan, konunun temel müfredatta yalnızca yüzeysel biçimde ele alındığı durumlarda verilir. Bu, tüm öğrenci grubunun aynı içeriği aldığı anlamına gelir. Kısaca dahil edilme, örneğin bir yıl boyunca tek bir dersin tek bir slaydında yer alması şeklinde olabilir.

  Temel müfredatta kapsamlı şekilde işlenme: Bu puan, konunun ayrıntılı şekilde işlendiği ya da farklı yıllarda tekrar tekrar gündeme getirildiği durumlarda verilir. Örneğin, birden fazla ders slaytında ayrılmış bölümlerle veya aynı konunun farklı derslerde ve öğretim formatlarında yer almasıyla gösterilebilir. Bu, verilebilecek en yüksek puandır ve ekibinizin bu puanın uygun olup olmadığına dair öznel bir karar vermesi gerekir.

  (Tüm tanımların ayrıntılı listesi aşağıdaki sayfalarda sunulmuştur.)

- **Kanıt Türleri:** Kabul edilebilir kanıtlar şunlardır: ders başlıkları, öğrenim hedefleri, modül açıklamaları, vaka başlıkları, seminer başlıkları, proje başlıkları, web sayfaları, araştırmacı profilleri/biyografileri, haber makaleleri, yayınlar, sosyal medya çıktıları, kurumsal politika belgeleri. Lütfen mümkün olduğunca spesifik olun.

Her ölçüt için verilen puanı gerekçelendirmek zorunludur. Yani kutucukta, müfredatta sunulan içeriği ve neden o puanı verdiğinizi belirtin. Tüm rapor kartları, doğruluk ve tutarlılık için liderlik ekibinden bir üye tarafından gözden geçirilir. Her ölçütün altında yeterli kanıt düzeyine örnekler verilmektedir.

Lütfen **öğretim üyelerinin isimlerini** izin almadan eklemeyin. Ders veya modülün başlığı ile kısa bir açıklama yeterlidir.

Kurumun web sitesinde herkese açık materyal varsa, ilgili sayfaların bağlantılarını ekleyin.

- **Disiplinler Arası Koordinasyon için Öneri:** Aynı kurum içinde bu yıl PHRC girişimine katılan farklı disiplin ekipleri varsa, özellikle Bölüm 2–5'i birlikte doldurmanızı tavsiye ederiz. Çünkü bu ölçütler kurumun tamamını ilgilendirir. Açıklama bölümünde her disiplin okulunun özgün örnekleri veya geliştirme alanları vurgulanabilir. Henüz yapılmadıysa ilgili bölgesel/disipliner sorumlularla iletişime geçerek eş ekiplerle bağlantı kurun.

- **Taslak teslim tarihi:** Bir önceki akademik yıldan ve mevcut akademik yılın 17 Şubat 2026 taslak teslim tarihine kadar olan tüm materyaller bu rapor kartına dahil edilebilir. Bu tarihten sonra planlanan dersler bu rapora puan olarak yansıtılmamalı, ancak 2026/27 raporunda yer alabilir. Böyle bir dersi, gelecek yılki raporu hazırlayacak meslektaşlarınız için not edebilirsiniz.

Tanımlar ve Diğer Hususlar

Tanımlar:

- **Gezegensel Sağlık:** Planetary Health Alliance tarafından "insan uygarlığının sağlığı ve onun bağlı olduğu doğal sistemlerin durumu" olarak tanımlanmaktadır. Örneğin iklim değişikliği, biyolojik çeşitliliğin azalması, tarım arazisi ve temiz su kıtlığı, kirlilik gibi konular gezegensel sağlık kapsamına girer. Hem gezegensel sağlık hem de geleneksel "çevre sağlığı" insan sağlığı ile dış çevre arasındaki ilişkiyi inceler; aşırı sıcaklıklar, kimyasallar, vektör kaynaklı hastalıklar gibi etkenler bu kapsamda ele alınır. Ancak gezegensel sağlık, özellikle insan kaynaklı çevresel bozulmaların sağlık üzerindeki olası zararlarıyla ilgilenir. Bu nedenle gezegensel sağlığın insan sağlığı odaklı yaklaşımı, sağlık profesyoneli eğitimi bağlamına oldukça uygundur. Bu raporda "gezegensel sağlık" terimi bu geniş konular bütününü ifade etmek için kullanılmıştır; ancak bir kaynağın bu ölçütü karşılaması için illa "gezegensel sağlık" terimini içermesi gerekmez.

- **Sürdürülebilir Sağlık Hizmeti:** Royal Colleges Akademisi tarafından, sağlık sisteminde ekonomik, çevresel ve sosyal kısıtlar ile taleplerin dengelenerek gelecekte de kaliteli sağlık hizmeti sağlanabilmesi olarak tanımlanır. Sürdürülebilir bir sağlık sistemi, toplum sağlığını korur, hastalık yükünü azaltır ve sağlık hizmeti kullanımını en aza indirir.

- **Sürdürülebilir Sağlık Hizmeti Eğitimi (SSH):** Günümüz ve geleceğin sağlık profesyonellerini çevresel olarak sürdürülebilir hizmet sunabilecek bilgi, tutum, beceri ve kapasiteyle donatma sürecidir. Bu, sağlık sektörünün büyük çevresel etkilerini azaltmaya yönelik eğitimdir. Gezegen Sağlığı Eğitimi, bu eğitimin ayrılmaz bir parçasıdır. Çünkü sürdürülebilir sağlık hizmetinin gerekliliğini tam olarak anlamak ve sağlığı korumak ile geliştirmek için gereken daha geniş bilgi birikiminin bir parçası olarak gezegensel sağlık bilgisi zorunludur. Kısaca ESH, Sürdürülebilir Sağlık Merkezi'nin (Centre of Sustainable Healthcare) üç Öncelikli Öğrenim Çıktısıyla (Priority Learning Outcomes) kapsanır ve Gezegen Sağlığı Eğitimi bu çıktılardan ilkinin özünü oluştururken, 2 ve 3. öğrenim çıktılarının başarılması için de temel bir gerekliliktir:

    1. Çevre ile insan sağlığının farklı düzeylerde nasıl etkileştiğini tanımlamak.
    2. Sağlık sistemlerinin çevresel sürdürülebilirliğini geliştirmek için gerekli bilgi ve becerileri göstermek.
    3. Doktorun sağlığı koruma ve geliştirme görevini, insan sağlığının yerel ve küresel çevreye bağımlılığı çerçevesinde tartışmak.

- **Tıp Fakültesi/Bölüm vs. Kurum:** Rapor kartında "Tıp Fakültesi" ifadesi yalnızca tıp fakültesi veya bölümünün sunduğu müfredat ve kaynakları kapsar, üniversitenin diğer bölümlerini (örneğin lisans bölümleri, Halk Sağlığı, Toplum Sağlığı gibi ilgili fakülteler) kapsamaz. Buna karşılık "Kurum" ifadesi, üniversitenin tüm kampüslerini kapsayacak şekilde daha geniş anlamda kullanılır. Kaynağın hangi bölümden geldiğine bakılmaksızın, tıp öğrencilerinin makul biçimde erişebildiği her türlü kaynak bu ölçütü karşılar.

- **Çevresel Öykü (Müfredat Bölümü):** Tıp öğrencilerine hasta görüşmelerinde, hastaların maruz kaldığı çevresel risk faktörlerini ortaya çıkarmak için sorulan sorulardır. Tarihsel olarak pestisitler, asbest ve kurşun gibi etkenler bu kapsamda incelenmiştir. Günümüzde ise iklim

değişikliğinin şekillendirdiği çağda, orman yangını dumanına maruz kalma, hava kirliliği veya sel sonrası küf gibi faktörleri de kapsayacak şekilde genişletilmiştir. Temel bileşenler arasında yaşam boyu ikamet edilen yerler, meslek öyküsü, gıda ve su kaynakları (ör. endüstriyel çiftliklerden gelen et, kirli sularda düzenli balıkçılık, temiz içme suyuna erişim) ve hava kirliliğine maruziyet yer alır.

- **Seçmeli Ders:** Öğrencinin "isteğe bağlı" olarak katılabileceği ders veya ders serisidir; temel müfredatın zorunlu parçası değildir. Genellikle preklinik dönemde sunulur ama okuldan okula değişir.

- **Temel Müfredat:** Bir yıl boyunca tüm öğrencilere verilen zorunlu ders materyallerini ifade eder.

- **Staj / Toplumsal Hizmet: A**BD'de tıp öğrencilerinin pediatri, dahiliye, psikiyatri gibi alanlarda yaptıkları kısa süreli (yaklaşık 4–8 hafta) klinik eğitim ve hasta odaklı deneyimlere verilen isimdir. Birleşik Krallık'ta "rotation" veya "placement" olarak adlandırılır.

- **Klinik Rotasyon:** Öğrencilerin oftalmoloji, cerrahi, kardiyoloji gibi alanlarda yaptıkları klinik staj dönemlerini ifade eder.

- **Fizyoterapi vs. Fizik Tedavi:** Bu rapor için her iki terim de birbirinin yerine kullanılabilir; ancak "fizyoterapi" terimi esas alınacaktır.

- **Toplum Örgütleri:** Çoğu kurumda üniversiteye doğrudan bağlı olmayan, çevrenin veya toplumun ihtiyaçlarına göre şekillenmiş gruplar vardır. Bu rapor kapsamında önemli olanlar, iklim ve sağlık korumasına odaklananlardır. Örneğin yerel dayanışma inisiyatifleri, dezavantajlılara kaynak dağıtım grupları, çevre temizliği ve doğa koruma grupları, topluluk bahçıvanları ve benzeri çevreyle ilgili örgütler. Eğer kurumunuzun yerel gönüllülük imkanları yoksa, kurumunuzun veya fakültenizin işbirliği yaptığı topluluk örgütlerini raporlayabilirsiniz.

- **İklim Adaleti (Climate Justice):** İklim değişikliğinden orantısız şekilde etkilenen toplulukların ve coğrafi bölgelerin aynı zamanda ekonomik ve sosyal açıdan dezavantajlı olması durumudur. Bu "çifte kırılganlık" mevcut sosyal adalet sorunlarıyla birleşir ve bu nedenle iklim krizinin adaletsiz etkilerini azaltacak politika ve uygulamaları gerektirir.

- **Kaynak Çıkarmacılığı (Extractivism):** Doğal kaynakların genellikle büyük miktarlarda çıkarılmasıdır. Antropolojide, özellikle sömürgecilik bağlamında, doğal kaynakların tarihsel olarak el konularak alınması ve bunun ekolojik yıkım ile biyolojik çeşitliliğin kaybına yol açan iş modelleriyle sürdürülmesi anlamında kullanılır.

- **Küresel Güney (Global South):** Ekonomik ve endüstriyel gelişmişliği daha düşük, çoğunlukla güney yarımkürede yer alan ülkeleri ifade eder. Bu ülkeler iklim krizinden orantısız şekilde etkilenmektedir.

- **Düşük Sosyoekonomik Statü (SES):** Gelir, eğitim, etnik köken gibi farklı sosyoekonomik faktörlere göre kırılgan kabul edilen birey veya bölgeler. Bu kırılganlık, sağlık hizmetine erişimde karşılaşılan engeller nedeniyle daha kötü sağlık sonuçlarıyla ilişkilidir.

- **Düşük ve Orta Gelirli Ülkeler (DOGÜ):** Ekonomik refah düzeyi daha düşük ülkeler.
- **Antropojenik:** İnsan faaliyetleri sonucu ortaya çıkan.
- **Marjinalleştirilmiş Topluluklar:** Irk, toplumsal cinsiyet kimliği, cinsel yönelim, yaş, fiziksel engellilik, dil ve/veya göçmenlik durumu nedeniyle ana akım ekonomik, eğitimsel, sosyal ve kültürel deneyimlerin dışında bırakılan gruplar (Sevelius ve ark., 2020).

Puanlama Matrisi:

- Seçmeli dersler (1 puan): Bu puan, öğrencilerin kendi tercihleriyle seçtikleri içeriklere (örneğin bir modül seçimi veya ek ders serisi) uygulanır. Bu nedenle yalnızca belirli bir öğrenci grubunun bu eğitimi alacağı varsayılır.
- Temel müfredatta kısa süreli işlenme (2 puan): Bu puan, konunun temel müfredatta yalnızca yüzeysel biçimde ele alındığı durumlarda verilir. Bu, tüm öğrenci grubunun aynı içeriği aldığı anlamına gelir. Kısaca dahil edilme, örneğin bir yıl boyunca tek bir dersin tek bir slaydında yer alması şeklinde olabilir.
- Temel müfredatta kapsamlı şekilde işlenme (3 puan): Bu puan, konunun ayrıntılı şekilde işlendiği ya da farklı yıllarda tekrar tekrar gündeme getirildiği durumlarda verilir. Örneğin, birden fazla ders slaytında ayrılmış bölümlerle veya aynı konunun farklı derslerde ve öğretim formatlarında yer almasıyla gösterilebilir.

Diğer Hususlar:

- Eğer kurumunuzda birden fazla "müfredat yolu" varsa (örneğin Harvard Tıp Fakültesi'nin Pathways ve HST müfredatları gibi), her bir yol için ayrı rapor kartı doldurabilir veya tek bir rapor kartı hazırlayıp puanları ortalayabilirsiniz. Öğrencilerin her bir yol içindeki oranını belirtmeniz önerilir.

2025 yılında güncellenmiş haliyle, 2024/25 Tıp Rapor Kartı Şablonu için her ölçüte göre yapılmış kapsamlı bir literatür taraması mevcuttur. Bu çalışma büyük ölçüde tüm disiplinlere uyarlanabilir ve ilerleyen yıllarda kapsama alanının genişletilmesi planlanmaktadır. 2025 literatür taramasına buradan erişebilirsiniz.

Gezegensel Sağlık Müfredatı

<u>Bölüm Genel Bakışı:</u> Bu bölüm, gezegensel sağlıkla ilgili konuların tıp fakültesi müfredatına entegrasyonunu değerlendirir. *Günümüzün sağlık profesyoneli öğrencileri, iklim değişikliği ve diğer çevresel değişimlerin sağlık üzerindeki etkileriyle mücadelede ön saflarda yer alacaktır. Bu nedenle, öğrencilerin hem bu değişimlerin sağlık etkilerini hem de daha genel anlamda gezegensel sağlık sorunlarını ve ilkelerini anlamak üzere yetiştirilmesi kritik öneme sahiptir.*

Vektör kaynaklı hastalıkların coğrafyasındaki değişimler, hava kirliliğinin sağlık sonuçları, çevresel sağlık eşitsizlikleri ve afetlere müdahale ilkeleri gibi konular, her tıp fakültesinin temel müfredatının bir parçası olmalıdır.

Müfredat: Genel

1.1. <u>Tıp fakülteniz</u>, geçen yıl Sürdürülebilir Sağlık Hizmeti Eğitimi (SSH) veya Gezegensel Sağlık konularında öğrencilere yönelik seçmeli dersler (öğrenci tarafından seçilen modüller) sundu mu?	
Evet, tıp fakültesi geçtiğimiz yıl **birden fazla** seçmeli ders açtı ve bu derslerin ana odağı SSH/gezegensel sağlık idi. (3 puan)	
Evet, tıp fakültesi geçtiğimiz yıl **bir** seçmeli ders açtı ve bu dersin ana odağı ESH/gezegensel sağlık idi. (2 puan)	
Tıp fakültesinde SSH/gezegensel sağlık ana odağı olan seçmeli ders **bulunmamaktadır**, ancak bu **konuları içeren** bir veya daha fazla seçmeli ders vardır. (1 puan)	
Hayır, tıp fakültesi geçtiğimiz yıl gezegensel sağlık veya ESH ile ilgili herhangi bir seçmeli ders **açmamıştır**. (0 puan)	
Verilen Puan:	2
Puan Açıklaması: Tıp fakültesi geçtiğimiz yıl yeni uygulamaya başladığı sosyal sorumluluk proje dersleri kapsamında sınıf 2 öğrencileri için 14 haftalık 'MESR 212 -Climate and Health Education: Faculty Supported, Student Developed Teaching Materials' dersi açmıştır. Bu derste öğrencilerin güncel çevre, iklim değişikliği sorunları ve bunların sağlık üzerindeki teorik bilgi edinmeleri ve bunları çeşitli durumlarda aktif olarak kullanmaları hedeflenmektedir.	

Müfredat: İklim Değişikliğinin Sağlık Etkileri

1.2. <u>Tıp fakültenizin</u> müfredatı, aşırı sıcaklar, sağlık riskleri ve iklim değişikliği arasındaki ilişkiyi ele alıyor mu?
Bu konu temel müfredatta **ayrıntılı olarak** işlendi. (3 puan)
Bu konu temel müfredatta **kısaca** ele alındı. (2 puan)
Bu konu **seçmeli derslerde** işlendi. (1 puan)

Bu konu hiç **işlenmedi**. (0 puan)	
Verilen Puan:	2
Puan Açıklaması: Sınıf 2 MED 211 komitesine enfeksiyon hastalıkları,tıbbi mikrobiyoloji,halk sağlığı ve aile hekimliğini içeren multidisipliner Panel: Global Health eklendi. Bu panelde çevresel etkenlerin insan sağlığı üzerine olan etkisi ele alındı ve çevre sağlığının insan sağlığını da beraberinde getireceği vurgusu yapıldı.	

1.3. <u>Tıp fakültenizin</u> müfredatı, aşırı hava olaylarının bireysel sağlık ve/veya sağlık sistemleri üzerindeki etkilerini ele alıyor mu?	
Bu konu temel müfredatta **ayrıntılı olarak** işlendi. (3 puan)	
Bu konu temel müfredatta **kısaca** ele alındı. (2 puan)	
Bu konu **seçmeli derslerde** işlendi. (1 puan)	
Bu konu hiç **işlenmedi**. (0 puan)	
Verilen Puan:	2
Puan Açıklaması: Sınıf 2 MED 211 komitesine enfeksiyon hastalıkları,tıbbi mikrobiyoloji,halk sağlığı ve aile hekimliğini içeren multidisipliner Panel: Global Health eklendi. Bu panelde çevresel etkenlerin insan sağlığı üzerine olan etkisi ele alındı ve çevre sağlığının insan sağlığını da beraberinde getireceği vurgusu yapıldı.	

1.4. <u>Tıp fakültenizin</u> müfredatı, iklim değişikliğinin bulaşıcı hastalıkların yayılımı üzerindeki etkilerini ele alıyor mu?	
Bu konu temel müfredatta **ayrıntılı olarak** işlendi. (3 puan)	
Bu konu temel müfredatta **kısaca** ele alındı. (2 puan)	
Bu konu **seçmeli derslerde** işlendi. (1 puan)	
Bu konu hiç **işlenmedi**. (0 puan)	
Verilen Puan:	2
Puan Açıklaması: Sınıf 2 öğrencilerine verilen MED 211 Mikroorganizmalar ve Enfeksiyon komitesinde "Epidemiology of Infectious Diseases" adlı derste iklim değişikliğinin bulaşıcı hastalıkların yayılımına etkisinden bahsedilmiştir.	

1.5. <u>Tıp fakültenizin</u> müfredatı, iklim değişikliği ve hava kirliliğinin solunum sağlığı üzerindeki etkilerini ele alıyor mu?
Bu konu temel müfredatta **ayrıntılı olarak** işlendi. (3 puan)

Bu konu temel müfredatta **kısaca** ele alındı. (2 puan)	
Bu konu **seçmeli derslerde** işlendi. (1 puan)	
Bu konu hiç **işlenmedi**. (0 puan)	
Verilen Puan:	3
Puan Açıklaması:Sınıf 3 MED313 Respiratory System and Related Disorders komitesine 'Pulmonary Diseases TBL Session: Air Quality, Tobacco Control, Climate Change' eklendi. Bu aktif öğrenme dersi ile öğrencilerin çevre sağlığının solunum sistemi üzerindeki etkisini ve sürdürülebilirliğin tıbbi önemini daha iyi kavramaları amaçlandı.	

1.6. <u>Tıp fakültenizin</u> müfredatı, iklim değişikliğinin kardiyovasküler sağlık üzerindeki etkilerini (örneğin artan sıcaklıkla ilişkili) ele alıyor mu?	
Bu konu temel müfredatta **ayrıntılı olarak** işlendi. (3 puan)	
Bu konu temel müfredatta **kısaca** ele alındı. (2 puan)	
Bu konu **seçmeli derslerde** işlendi. (1 puan)	
Bu konu hiç **işlenmedi**. (0 puan)	
Verilen Puan:	0
Puan Açıklaması: Bu konu hiçbir derste işlenmemiştir.	

1.7. <u>Tıp fakültenizin</u> müfredatı, çevresel bozulma ve iklim değişikliğinin ruh sağlığı ve nöropsikolojik etkilerini ele alıyor mu?	
Bu konu temel müfredatta **ayrıntılı olarak** işlendi. (3 puan)	
Bu konu temel müfredatta **kısaca** ele alındı. (2 puan)	
Bu konu **seçmeli derslerde** işlendi. (1 puan)	
Bu konu hiç **işlenmedi**. (0 puan)	
Verilen Puan:	0
Puan Açıklaması: Bu konu hiçbir derste işlenmemiştir.	

1.8. <u>Tıp fakültenizin</u> müfredatı, sağlık, hastaların bireysel gıda ve su güvenliği, ekosistem sağlığı ve iklim değişikliği arasındaki ilişkileri ele alıyor mu?
Bu konu temel müfredatta **ayrıntılı olarak** işlendi. (3 puan)
Bu konu temel müfredatta **kısaca** ele alındı. (2 puan)

Bu konu **seçmeli derslerde** işlendi. (1 puan)	
Bu konu hiç **işlenmedi**. (0 puan)	
Verilen Puan:	0
Puan Açıklaması: Bu konu hiçbir derste işlenmemiştir.	

1.9. <u>Tıp fakültenizin</u> müfredatı, iklim değişikliğinin düşük sosyoekonomik statüye sahip kişiler, kadınlar, renkli topluluklar, yerli halklar, çocuklar, evsiz nüfus ve yaşlı yetişkinler gibi dezavantajlı gruplar üzerindeki orantısız etkilerini ele alıyor mu?	
Bu konu temel müfredatta **ayrıntılı olarak** işlendi. (3 puan)	
Bu konu temel müfredatta **kısaca** ele alındı. (2 puan)	
Bu konu **seçmeli derslerde** işlendi. (1 puan)	
Bu konu hiç **işlenmedi**. (0 puan)	
Verilen Puan:	0
Puan Açıklaması: Bu konu hiçbir derste işlenmemiştir.	

1.10. <u>Tıp fakültenizin</u> müfredatı, iklim değişikliğinin dünya genelinde bölgelere göre farklı ve eşitsiz sağlık etkilerini ele alıyor mu?	
Bu konu temel müfredatta **ayrıntılı olarak** işlendi. (3 puan)	
Bu konu temel müfredatta **kısaca** ele alındı. (2 puan)	
Bu konu **seçmeli derslerde** işlendi. (1 puan)	
Bu konu hiç **işlenmedi**. (0 puan)	
Verilen Puan:	0
Puan Açıklaması: Bu konu hiçbir derste işlenmemiştir.	

Müfredat: Çevre Sağlığı ve İnsan Sağlığı Üzerindeki Antropojenik Toksinlerin Etkileri

1.11. <u>Tıp fakültenizin</u> müfredatı, endüstriyle ilişkili çevresel toksinlerin (ör. hava kirliliği, pestisitler, mikroplastikler) üreme sağlığı üzerindeki etkilerini ele alıyor mu?
Bu konu temel müfredatta **ayrıntılı olarak** işlendi. (3 puan)
Bu konu temel müfredatta **kısaca** ele alındı. (2 puan)
Bu konu **seçmeli derslerde** işlendi. (1 puan)

Bu konu hiç **işlenmedi**. (0 puan)	
Verilen Puan:	0
Puan Açıklaması: Bu konu hiçbir derste işlenmemiştir.	

1.12. <u>Tıp fakültenizin</u> müfredatı, üniversitenin bulunduğu çevrede toplumu etkileyen insan kaynaklı çevresel tehditleri ele alıyor mu?	
Bu konu temel müfredatta **ayrıntılı olarak** işlendi. (3 puan)	
Bu konu temel müfredatta **kısaca** ele alındı. (2 puan)	
Bu konu **seçmeli derslerde** işlendi. (1 puan)	
Bu konu hiç **işlenmedi**. (0 puan)	
Verilen Puan:	3
Puan Açıklaması: Tıp Fakültesi 3. sınıf öğrencilerine verilen MED313 Solunum Sistemi ve Hastalıkları komitesinde "Occupational Lung Diseases" adlı panel gerçekleşmiştir. Bu panelde pneumoconiosis oluşumunda etki eden çevresel faktörler detaylıca ele alınmıştır. Çevresel maruziyetlerin etkisinde kalan iş kollarında çalışan insanların pnuemoconiosis geliştirme ihtimalinin çok daha yüksek olduğundan bahsedilmiştir.	

1.13. <u>Tıp fakülteniz</u>, yerli (indigenous) halkların bilgi ve değer sistemlerini gezegensel sağlık çözümlerinin temel bileşenleri olarak ne ölçüde vurguluyor?	
Bu konu temel müfredatta **ayrıntılı olarak** işlendi. (3 puan)	
Bu konu temel müfredatta **kısaca** ele alındı. (2 puan)	
Bu konu **seçmeli derslerde** işlendi. (1 puan)	
Bu konu hiç **işlenmedi**. (0 puan)	
Verilen Puan:	0
Puan Açıklaması: Bu konu işlenmemiştir.	

1.14. <u>Tıp fakültenizin</u> müfredatı, insan kaynaklı çevresel toksinlerin düşük sosyoekonomik statüye sahip kişiler, kadınlar, renkli topluluklar, çocuklar, evsiz nüfus, yerli halklar ve yaşlı yetişkinler gibi dezavantajlı gruplar üzerindeki orantısız etkilerini ele alıyor mu?
Bu konu temel müfredatta **ayrıntılı olarak** işlendi. (3 puan)
Bu konu temel müfredatta **kısaca** ele alındı. (2 puan)
Bu konu **seçmeli derslerde** işlendi. (1 puan)

Bu konu hiç **işlenmedi**. (0 puan)	
Verilen Puan:	2
Puan Açıklaması: Tıp Fakültesi 3. sınıf öğrencilerine verilen MED313 Solunum Sistemi ve Hastalıkları komitesinde "Occupational Lung Diseases" adlı panel gerçekleşmiştir. Bu panelde kimyasal temizlik ürünlerinin, bu işlerde çalışan kadınlarda daha yüksek KOAH riski oluşturduğuna değinilmiştir.	

Müfredat: Sürdürülebilirlik

1.15. <u>Tıp fakültenizin</u> müfredatı, bitki temelli beslenmenin çevresel ve sağlık açısından ortak faydalarını ele alıyor mu?	
Bu konu temel müfredatta **ayrıntılı olarak** işlendi. (3 puan)	
Bu konu temel müfredatta **kısaca** ele alındı. (2 puan)	
Bu konu **seçmeli derslerde** işlendi. (1 puan)	
Bu konu hiç **işlenmedi**. (0 puan)	
Verilen Puan:	2
Puan Açıklaması: MED 313 Gastrointestinal Sistem Hastalıkları komitesinde bitki bazlı beslenmenin sindirim sistemi kanserlerinde önleyici etkisi olduğundan ayrıca et tüketiminin risk faktörü olduğundan bahsedilmiştir. Dengeli beslenmenin bilinçli bir şekilde sağlanabilmesi için çevreye ve gezegensel sağlığa özen gösterilmesi gerektiği vurgulanmıştır.	

1.16. <u>Tıp fakültenizin</u> müfredatı, sağlık sistemlerinin karbon ayak izini ele alıyor mu?	
Bu konu temel müfredatta **ayrıntılı olarak** işlendi. (3 puan)	
Bu konu temel müfredatta **kısaca** ele alındı. (2 puan)	
Bu konu **seçmeli derslerde** işlendi. (1 puan)	
Bu konu hiç **işlenmedi**. (0 puan)	
Verilen Puan:	0
Puan Açıklaması: Bu konu işlenmemiştir.	

1.17. <u>Tıp fakültenizin</u> müfredatı, sürdürülebilir klinik uygulamanın aşağıdaki bileşenlerini <u>temel müfredatta</u> kapsıyor mu? (her biri için ayrı puan verilir)	**Puan**
Aşırı tıbbileştirme, aşırı tetkik ve/veya aşırı tedaviden **kaçınmanın** sağlık **ve** çevresel **ortak faydaları** (2 puan)	0

İlaçların çevresel etkisi ve aşırı reçete etmenin iklim sağlığına verdiği zarar. Alternatif olarak mümkün olduğunda "**deprescribing**" (gereksiz ilaçların bırakılması) eğitimi ve bunun sağlık/çevresel faydaları. (2 puan)	0
Uygun durumlarda **ilaç dışı yöntemlerle** (ör. tip 2 diyabet için egzersiz veya yoga dersleri; ruh sağlığı için bahçecilik gibi sosyal grup etkinlikleri; bisiklet gibi aktif ulaşım yöntemleri) hastalıkların yönetiminin sağlık **ve** çevresel **ortak faydaları**. Bu yaklaşım İngiltere'de "sosyal reçeteleme (social prescribing)" olarak bilinir. (1 puan)	1
Cerrahi sağlık hizmetlerinin gezegensel sağlık ve iklim krizi üzerindeki etkisi ve bunun nasıl azaltılabileceği. (1 puan)	0
Anestezik gazların sağlık hizmetleri karbon ayak izi üzerindeki etkisi ve bu etkinin azaltılma yolları (ör. total intravenöz anestezi ya da daha az zararlı gaz seçeneklerinin tercih edilmesi). (1 puan)	0
İnhalerlerin sağlık hizmetleri karbon ayak izi üzerindeki etkisi ve ölçülü doz inhalerler yerine kuru toz inhalerlerin çevresel faydaları. (1 puan)	0
Sağlık kliniklerinde atık üretimi ve klinik faaliyetlerde atık azaltma stratejileri (ör. yatan veya ayaktan tedavi ortamlarında tek kullanımlık malzemeler). (1 puan)	0
Puan Açıklaması: MED312 Üriner Sistem Hastalıkları komitesinde diyabet hastaları için en önemli faktörlerden birinin yaşam tarzı değişikliği ve egzersiz olduğu vurgulanmıştır. Aynı zamanda hastalığın seyrinde temiz hava gibi çevresel faktörlerin önemine değinilmiş ve öğrenciler bu konuya hassasiyet göstermeleri konusunda teşvik edilmiştir.	

Müfredat: Klinik Uygulamalar

1.18. Hasta görüşmeleri için verilen eğitimlerde, <u>tıp fakültenizin</u> müfredatı öğrencileri iklim değişikliğinin sağlık etkileri hakkında hastalarla konuşma stratejileri ile tanıştırıyor mu?	
Evet, **temel** müfredatta iklim değişikliği hakkında hastalarla konuşma stratejileri öğretilmektedir. (2 puan)	
Evet, **seçmeli** derslerde iklim değişikliği hakkında hastalarla konuşma stratejileri öğretilmektedir. (1 puan)	
Hayır, iklim değişikliği hakkında hastalarla konuşma stratejileri **öğretilmemektedir**. (0 puan)	
Verilen Puan:	0
Puan Açıklaması: Bu şekilde bir strateji sunulmuyor.	

1.19. Hasta görüşmeleri için verilen eğitimlerde, <u>tıp fakültenizin</u> müfredatı çevresel öykü ya da maruziyet öyküsü alma stratejilerini içeriyor mu?
Evet, **temel** müfredatta çevresel öykü alma stratejileri yer almaktadır. (2 puan)
Sadece **seçmeli** derslerde çevresel öykü alma stratejileri öğretilmektedir. (1 puan)

Hayır, müfredatta çevresel öykü alma stratejileri **yer almamaktadır**. (0 puan)	
Verilen Puan:	2
Puan Açıklaması: 3. sınıflara CMPS (Clinical Medicine and Professional Skills) dersi kapsamında verilen anamnez alma eğitiminde hastalara maruz kaldığı çevresel ajanlar sorulur. Hastalara çalıştığı iş kolu, pasif içicilik gibi konularda sorular sorularak hava kirliliği maruziyeti hakkında bilgi alınır.	

Müfredat: Gezegen Sağlığı İçin İdari Destek

1.20. Tıp fakülteniz şu anda Sürdürülebilir Sağlık Hizmetleri Eğitimi (SSH)/gezegensel sağlık eğitimi uygulamaya koyma ya da geliştirme sürecinde mi?	
Evet, tıp fakültesi şu anda SSH/gezegensel sağlık eğitiminde **önemli** iyileştirmeler yapma sürecindedir. (4 puan)	
Evet, tıp fakültesi şu anda SSH/gezegensel sağlık eğitiminde **küçük ölçekli** iyileştirmeler yapma sürecindedir. (2 puan)	
Hayır, gezegensel sağlık eğitiminde devam eden herhangi bir **iyileştirme bulunmamaktadır**. (0 puan)	
Verilen Puan:	4
Puan Açıklaması: Tıp Fakültesi müfredat revizyon çalışmalarında bu konu ayrı bir başlık olarak ele alınmakta, yatay ve dikey entegresyon açısından çalışmalar devam etmektedir.2026-2027 eğitim öğretim yılında müfredata tam entegrasyon hedeflenmiştir. *https://www.acibadem.edu.tr/sites/default/files/document/stratejik-plan-2024-2028_0.pdf*	

1.21. Yukarıda belirtilen gezegensel sağlık / Sürdürülebilir Sağlık Hizmetleri Eğitimi (SSH) konuları temel müfredata ne kadar iyi bir şekilde uzunlamasına (longitudinal) entegre edilmiştir?	
Gezegensel sağlık/SSH konuları tıp fakültesi temel müfredatına **iyi bir şekilde** entegre edilmiştir. (6 puan)	
Gezegensel sağlık/SSH konularının **bir kısmı** temel müfredata uygun şekilde entegre edilmiştir. (4 puan)	
Gezegensel sağlık/SSH entegre edilmemiştir, yalnızca **bağımsız bir/birkaç ders** şeklinde ele alınmıştır. (2 puan)	
Sürdürülebilir sağlık hizmetleri eğitimi **çok azdır** ya da **hiç yoktur**. (0 puan)	
Verilen Puan:	0
Puan Açıklaması: Sürdürülebilir Sağlık Hizmetlerinin temel müfredata longitudunal entegresi henüz sağlanamamıştır.	

1.22. <u>Tıp fakülteniz</u>, gezegensel sağlık ve sürdürülebilir sağlık hizmetlerini müfredat boyunca bir tema olarak entegre etmeyi özel olarak denetleyen ve sorumluluk üstlenen bir öğretim üyesi istihdam ediyor mu?	
Evet, tıp fakültesinde gezegen sağlığı ve sürdürülebilir sağlık hizmetlerinin müfredata entegrasyonunu denetlemekten sorumlu özel bir öğretim üyesi/personel **vardır**. (1 puan)	
Hayır, tıp fakültesinde bu entegrasyondan sorumlu özel bir öğretim üyesi/personel **bulunmamaktadır**. (0 puan)	
Verilen Puan:	1
Puan Açıklaması: Evet, Tıp Eğitimi Anabilim Dalı bu konu ile ilgili olarak çalışmaya başlamıştır. Bu anabilim dalında bir öğretim üyesi olan Dr.Demet Koç bu konuda sorumluluk üstlenmiştir.	

1.23. Sağlık meslekleri müfredatınız, sağlık üzerindeki çevresel ve yapısal belirleyicileri ele almak için sivil katılım / savunuculuk eğitimi içeriyor mu?	
Bu konu temel müfredatta **ayrıntılı olarak** işlendi. (3 puan)	
Bu konu temel müfredatta **kısaca** ele alındı. (2 puan)	
Bu konu **seçmeli derslerde** işlendi. (1 puan)	
Bu konu hiç **işlenmedi**. (0 puan)	
Verilen Puan:	0
Puan Açıklaması: Bu konu işlenmemiştir.	

Bölüm Toplamı (75 üzerinden 26)	**34%**

Disiplinler arası Araştırma

<u>Bölüme Genel Bakış:</u> Bu bölüm, kurum genelinde gezegen sağlığına yönelik disiplinlerarası araştırmaların niteliğini ve niceliğini değerlendirmektedir. *Sağlık ile çevre arasındaki etkileşimler karmaşık ve çok faktörlüdür. İklim değişikliği uzun süredir çevre bilimi perspektifinden kapsamlı bir şekilde incelenmiş olsa da, gezegen sağlığı yeni gelişen bir alandır. Önde gelen sağlık kurumları olarak, yetenekli araştırmacılar ve araştırma kaynaklarına sahip olan kurumların, iklim değişikliğinin ve insan kaynaklı çevresel toksinlerin sağlık üzerindeki etkilerini araştıran çalışmalara fon sağlaması gerekir. Bu yükümlülük özellikle önemlidir çünkü kamuoyu ve politika yapıcılar, iklim değişikliğinin insan sağlığı üzerindeki sonuçları vurgulandığında daha fazla dikkat göstermektedir.*

2.1. <u>Kurumunuzda</u> gezegen sağlığı araştırmaları ve sağlık hizmetlerinde sürdürülebilirlik araştırmaları yürüten araştırmacılar var mı?	
Evet, **kurumda** araştırma odağı **doğrudan** gezegen sağlığı **veya** sürdürülebilir sağlık hizmetleri/veterinerlik hizmetleri olan öğretim üyeleri bulunmaktadır. (3 puan)	
Evet, **kurumda** bireysel öğretim üyeleri gezegen sağlığı veya sağlık hizmetlerinde sürdürülebilirlik ile **ilgili** araştırmalar yürütmektedir ya da ulusal/uluslararası bir sürdürülebilirlik çalışma grubuna üyedir; ancak bu onların birincil araştırma odağı değildir. (2 puan)	
Evet, **kurumda** sürdürülebilirlik araştırmacıları bulunmaktadır, ancak bunlar doğrudan sağlık hizmetleri ile ilişkili değildir. (1 puan)	
Hayır, **kurumda** şu anda gezegen sağlığı ve/veya sürdürülebilirlik araştırmacısı **bulunmamaktadır**. (0 puan)	
Verilen Puan:	2
Puan Açıklaması: Tıp Eğitimi Anabilim Dalı öğretim üyesi Dr. Demet Koç, bu konu ile ilgili aktif olarak çalışmakta olup sorumluluk üstlenmiştir. *https://avesis.acibadem.edu.tr/publication/details/4c23644e-3c98-4de0-8583-f94b0ad71c19/climate-change-and-healthcare-professionals-is-preparedness-for-the-future-sufficientiklim-degisikligi-ve-saglik-calisanlari-gelecege-hazirlik-yeterli-mi*	

2.2. <u>Kurumunuzda</u> disiplinler arası gezegen sağlığı araştırmaları için özel bir bölüm veya enstitü var mı?	
Kurumda disiplinlerarası gezegen sağlığı araştırmaları için **en az bir** özel bölüm veya enstitü bulunmaktadır. (3 puan)	
Şu anda böyle bir bölüm/enstitü **yoktur**, ancak önümüzdeki 3 yıl içinde açılması **planlanmaktadır**. (2 puan)	
İş ve Çevre Sağlığı bölümü vardır, ancak gezegen sağlığı araştırmalarına yönelik disiplinlerarası bir bölüm veya enstitü bulunmamaktadır. (1 puan)	
Hiçbir özel bölüm veya enstitü **yoktur**. (0 puan)	
Verilen Puan:	1

Puan Açıklaması: Üniversitemizin Sürdürülebilirlik Komisyonu ve Enerji Komisyonu bulunmaktadır. Ama gezegensel sağlık araştırmaları için interdisipliner bir departman yoktur. https://www.acibadem.edu.tr/surdurulebilirlik/iklim-degisikligi-ve-surdurulebilirlik-komisyonu

2.3. İklim değişikliğinden ve çevresel adaletsizlikten orantısız şekilde etkilenen toplulukların, kurumunuzdaki araştırma gündemine katkıda bulunması veya karar vermesi için bir süreç var mı?	
Evet, iklim değişikliği ve çevresel adaletsizlikten etkilenen topluluk üyeleri, iklim + çevre araştırma gündeminde **karar alma gücüne** sahiptir. (3 puan)	
Evet, bu topluluk üyeleri, iklim + çevre araştırma gündeminde **danışmanlık** rolüne sahiptir. (2 puan)	
Hayır, ancak topluluk üyelerinin araştırma gündemine danışmanlık yapmasını veya karar vermesini sağlayacak bir süreç oluşturma yönünde mevcut **girişimler** vardır. (1 puan)	
Hayır, böyle bir süreç **yoktur** ve oluşturma yönünde bir girişim de **bulunmamaktadır**. (0 puan)	
Verilen Puan:	0
Puan Açıklaması: Tıp Fakültemizde dezavantajlı grupların haklarını savunmaya yönelik çeşitli çalışmalar ve komisyonlar bulunsa da çevresel adaletsizlikten bir şekilde etkilenen gruplar özelinde fikirler sunulan ve kara alınan bir süreç bulunmamaktadır.	

2.4. Kurumunuzda sağlık ve çevreyle ilgili kampüs kaynaklarını merkezileştiren, kolay kullanımlı ve yeterince kapsamlı bir web sitesi var mı?	
Evet, sağlık ve çevreyle ilgili kampüs kaynaklarını **merkezileştiren**, etkinlikler, gezegen sağlığı liderleri ve fon fırsatlarını kapsayan **kolay kullanımlı, kapsamlı** bir web sitesi vardır. (3 puan)	
Evet, sağlık ve çevre kaynaklarını **merkezileştirmeye çalışan** bir web sitesi vardır, ancak kullanımı zordur, güncel değildir veya yeterince kapsamlı değildir. (2 puan)	
Kurumun Sürdürülebilirlik Ofisine ait bir web sitesi vardır, sağlık ve çevreyle ilgili **bazı** kaynaklar içerir. (1 puan)	
Hayır, böyle bir web sitesi **yoktur**. (0 puan)	
Verilen Puan:	1
Puan Açıklaması: Üniversitemizin resmi sayfasında yer alan sürdürülebilirlik başlığında bulunan "Erişilebilir ve Temiz Enerji" ile "Temiz Su ve Sıhhi Koşullar" sayfalarında (https://www.acibadem.edu.tr/surdurulebilirlik/erisilebilir-temiz-enerji), kampüs kaynaklarının nasıl çevreci şekilde değerlendirildiğine dair bilgilendirmeler bulunmaktadır. Ancak sayfa sadece bilgi verir nitelikte olup bu konu üstüne planlardan bahsedilmemektedir	

2.5. <u>Kurumunuz</u> yakın zamanda gezegen sağlığıyla ilgili bir konferans veya sempozyum düzenledi mi?	
Evet, **kurum** son bir yıl içinde gezegen sağlığı ile ilgili en az bir konferans veya sempozyum düzenlemiştir. (4 puan)	
Evet, **kurum** son bir yıl içinde sürdürülebilir sağlık hizmetleri/veterinerlik ile ilgili en az bir konferans veya sempozyum düzenlemiştir. (3 puan)	
Evet, **kurum** son üç yıl içinde gezegen sağlığı / sürdürülebilir sağlık hizmetleri/veterinerlik ile ilgili bir konferans düzenlemiştir. (2 puan)	
Hayır, **kurum** doğrudan konferans düzenlememiştir, ancak yerel bir gezegen sağlığı etkinliğine maddi destek sağlamıştır. (1 puan)	
Hayır, **kurum** son üç yıl içinde gezegen sağlığı ile ilgili bir konferans düzenlememiştir. (0 puan)	
Verilen Puan:	4
Puan Açıklaması: Acıbadem Üniversitesinin 2025 yılı Nisan ayında düzenlediği ACU Sürdürülebilirlik Zirvesi'nde pek çok konuşmacı iki günü kapsayacak şekilde gezegensel sağlık, sürdürülebilirlik adımları ve iklim eğitimi temaları çerçevesinde konuşmalar vermiştir. Bu zirvede aynı zamanda tamamen geri dönüştürülmüş maddelerden yapılmış kıyafetlerle bir defile de düzenlenmiştir. *https://www.acibadem.edu.tr/etkinlikler/dunya-gunu-acu-surdurulebilirlik-zirvesi-2025*	

2.6. <u>Kurumunuz</u> ulusal veya uluslararası bir gezegensel sağlık ya da SSH organizasyonuna üye mi?	
Evet, kurum ulusal veya uluslararası bir gezegensel sağlık **ya da** SSH organizasyonuna üyedir. (1 puan)	
Hayır, kurum böyle bir organizasyona **üye değildir**. (0 puan)	
Verilen Puan:	0
Puan Açıklaması: Fakültemiz herhangi bir ulusal, uluslararası veya SSH organizasyonunun üyesi değildir.	

Bölüm Toplamı (17 üzerinden 8)	**47%**

Toplumsal Hizmet ve Savunuculuk

<u>Bölüme Genel Bakış:</u> Bu bölüm, bir okulun gezegen sağlığı ile ilgili toplum temelli çalışmalar ve savunuculuk faaliyetlerine katılımını değerlendirir. *Gezegen sağlığı üzerine araştırma yapmak ve öğretmek gereklidir, ancak tek başına yeterli değildir. Kurumların aynı zamanda, çevresel sağlık zararlarından en çok etkilenen topluluklarla doğrudan etkileşim kurması kritik önemdedir. İklim değişikliği, büyük ölçüde güce ve kaynaklara sahip olanlar tarafından yaratılmış olsa da, etkileri orantısız biçimde yetersiz kaynaklara sahip topluluklar ve renkli topluluklar üzerine düşmektedir. Bu nedenle kurumlar: iklim değişikliği ve kirlilikten etkilenen yerel topluluklarla ortaklık kurmalı, çevresel sağlık tehditleri hakkında bilgi paylaşmalı, değişim için birlikte savunuculuk yapmalı, öğrencilere bu çalışmalara katılma fırsatları sunmalıdır.*

3.1. <u>Kurumunuz</u>, gezegen sağlığını ve çevre sağlığını teşvik etmek için topluluk kuruluşlarıyla ortaklık yapıyor mu?	
Evet, **kurum** gezegen ve çevre sağlığını teşvik etmek için **birden fazla** topluluk kuruluşuyla anlamlı ortaklıklar yürütmektedir. (3 puan)	
Evet, **kurum** gezegen ve çevre sağlığını teşvik etmek için **bir** topluluk kuruluşuyla anlamlı bir ortaklık yürütmektedir. (2 puan)	
Hayır, **kurum** topluluk kuruluşlarıyla ortaklık yapmamaktadır, ancak gezegen sağlığı ile ilgili toplum odaklı etkinliklere katılmaktadır. (1 puan)	
Hayır, böyle bir anlamlı topluluk ortaklığı **bulunmamaktadır**. (0 puan)	
Verilen Puan:	1
Puan Açıklaması: Acıbadem Üniversitesi laboratuvar ortamlarında enerji tasarrufu sağlamaya yönelik bir proje olan "Freezer Challenge"a katılım sağlamıştır. Bu projede üniversitedeki soğutucuların sıcaklığı -80 dereceden -70 dereceye yükseltilerek 485,5 kWh/gün enerji tasarrufu sağlanmıştır. *https://www.acibadem.edu.tr/haberler/uluslararasi-arenada-112-akademik-kurulus-arasinda-12-sir adayiz*	

3.2. <u>Kurumunuz</u>, gezegen sağlığıyla ilgili topluma yönelik dersler veya etkinlikler sunuyor mu?	
Evet, **kurum** her yıl en az bir kez topluma yönelik dersler veya etkinlikler sunmaktadır. (3 puan)	
Evet, **kurum** her yıl en az bir kez topluluğa açık dersler veya etkinlikler sunmaktadır, ancak bunlar öncelikli olarak toplum/halka yönelik oluşturulmamıştır. (2 puan)	
Evet, **kurum** topluma yönelik ders veya etkinliklerin tanıtımını yapmıştır, ancak bu ders veya etkinliklerin planlanmasına dahil olmamıştır. (1 puan)	
Hayır, **kurum** böyle topluma yönelik dersler veya etkinlikler sunmamıştır. (0 puan)	
Verilen Puan:	3

Puan Açıklaması: Üniversitemizde başlanmış ve devam ettirilmesi hedeflenen, tüm halka açık ACU Bilim Kafe etkinlikleri her yıl en az bir kez topluma yönelik dersler veya etkinlikler sunmaktadır. Bu etkinliklerde çevresel sağlığın ve sürdürülebilirliğin önemine konu çerçevesinde değinilmektedir. *https://www.acibadem.edu.tr/etkinlikler/acu-bilim-kafe-tas-amfide-sinsi-dusmanimiz-kansere-karsi*

3.3. Kurumunuz, üniversite güncel duyurularında gezegen sağlığı ve/veya sürdürülebilir sağlık hizmetleriyle ilgili konulara düzenli olarak yer veriyor mu?	
Evet, tüm öğrenciler **düzenli** olarak yalnızca gezegen sağlığı ve/veya sürdürülebilir sağlık hizmetlerine ayrılmış duyurular almaktadır. (2 puan)	
Evet, **bazı** derslerin güncel duyurularında düzenli olarak gezegen sağlığı ve/veya sürdürülebilir sağlık hizmetleri konularına yer verilmektedir. (1 puan)	
Hayır, öğrenciler gezegen sağlığı veya sürdürülebilir sağlık hizmetleriyle ilgili herhangi bir duyuru **almamaktadır**. (0 puan)	
Verilen Puan:	2
Puan Açıklaması: Okulumuzun duyurularında bu şekilde duyurular sık sık yer alır. Hem YÖK (Yükseköğretim Kurulu) tarafından gönderilip okullara dağıtılması istenen gezegensel sağlık duyuruları hem de fakültemiz tarafından paylaşılan duyurular vardır. *Okul içerisindeki panolarda Üniversitemizin Sürdürülebilirlik durumunu belirten infografikler Bulunmaktadır.* *Sürdürülebilirlik Duyuruları*	

3.4. Kurum veya kuruma bağlı afiliye hastaneleri, mezuniyet sonrası sağlık profesyonellerinin gezegen sağlığı ve sürdürülebilir sağlık hizmetleri konularındaki bilgi ve becerilerini meslek yaşamları boyunca güncel tutmalarını sağlamak amacıyla mesleki eğitim faaliyetleri yürütüyor mu?	
Evet, **kurum** veya kuruma bağlı **afiliye hastaneleri**, mezuniyet sonrası sağlık çalışanlarına yönelik gezegen sağlığı ve/veya sürdürülebilir sağlık hizmetleriyle ilgili birden fazla yüz yüze veya çevrim içi kurs sunmaktadır; bunlardan en az birinin temel odak noktası gezegen sağlığıdır. (2 puan)	
Evet, **kurum** veya kuruma bağlı **afiliye hastaneleri**, mezuniyet sonrası sağlık çalışanlarına yönelik gezegen sağlığı ve/veya sürdürülebilir sağlık hizmetleriyle ilgili bir kurs sunmaktadır. (1 puan)	
Hayır, mezuniyet sonrası sağlık çalışanları için bu konulara yönelik erişilebilir bir kurs **bulunmamaktadır**. (0 puan)	
Verilen Puan:	0
Puan Açıklaması: Bu şekilde kurslar bulunmamaktadır.	

3.5. Kurumunuz veya bağlı eğitim hastanelerinizin, hastalara yönelik çevresel sağlık maruziyetleri hakkında erişilebilir eğitim materyalleri var mı?	
Evet, **kurum** veya **tüm bağlı hastaneler** hastalara yönelik erişilebilir eğitim materyallerine sahiptir. (2 puan)	
Evet, **bazı bağlı hastaneler** hastalara yönelik erişilebilir eğitim materyallerine sahiptir. (1 puan)	
Hayır, hiçbir bağlı tıp merkezi hastalara yönelik erişilebilir eğitim materyallerine sahip değildir. (0 puan)	
Verilen Puan:	2
Puan Açıklaması: Acıbadem Sağlık Grubuna ait olan Acıbadem Mobil uygulaması içerisindeki blog yazılarında aynı zamanda Acıbadem Hayat adlı internet sitesinde çevresel maruziyetlerin etkileri hakkında çeşitli yazılar bulunmaktadır. *Acıbadem Hayat* *https://www.acibadem.com.tr/hayat/anne-baba-olmanizi-etkileyen-9-cevresel-etken/* *Acıbadem Mobil* *https://acibademmobil.com.tr/cocuklarda-bagisiklik-sistemi/*	

3.6. Kurumunuz veya bağlı eğitim hastanelerinizin, iklim değişikliğinin sağlık etkileri hakkında hastalara yönelik erişilebilir eğitim materyalleri var mı?	
Evet, **kurum** veya **tüm bağlı hastaneler** hastalara yönelik erişilebilir eğitim materyallerine sahiptir. (2 puan)	
Evet, **bazı bağlı hastaneler** hastalara yönelik erişilebilir eğitim materyallerine sahiptir. (1 puan)	
Hayır, hiçbir bağlı tıp merkezi hastalara yönelik erişilebilir eğitim materyallerine sahip değildir. (0 puan)	
Verilen Puan:	2
Puan Açıklaması: Acıbadem Sağlık Grubuna ait olan Acıbadem Mobil uygulaması içerisindeki blog yazılarında hava kirliliği, çevresel kirlik, iklim değişikliği gibi konuların sağlık üzerindeki etkisini anlatan yazılar vardır. *https://acibademmobil.com.tr/cocuklarda-bagisiklik-sistemi/*	

Bölüm Toplamı (14 üzerinden 10)	**71%**

Öğrenci Liderliğindeki Gezegensel Sağlık Girişimlerine Destek

<u>Bölüme Genel Bakış:</u> Bu bölüm, öğrenciler tarafından yürütülen gezegensel sağlık girişimlerine yönelik kurumsal desteği değerlendirir. *Buna finansman, burslar, programlar ve öğrenci toplulukları dahildir. Gezegensel sağlık henüz genç bir alandır ve geleceği doğrudan iklim değişikliği tarafından şekillenecek olan gençler, genellikle bir kurumda bu alana ilk adım atan kişiler olur. Kurumların, öğrencilerin sürdürülebilirlik kalite iyileştirme (Kİ) girişimlerine katılmalarını, ilgi alanlarında mentörler bulmalarını ve gezegensel sağlık projeleri için finansman almalarını sağlamaları beklenir.*

4.1. <u>Kurumunuz</u>, sürdürülebilirlik girişimi/Kİ projesi yürütmek isteyen öğrencilere destek veriyor mu?	
Evet, **kurum** ya öğrencilere sürdürülebilirlik girişimlerini/Kİ projelerini hayata geçirmeleri için hibe sunmaktadır *ya da* sürdürülebilirlik Kİ projeleri çekirdek müfredatın bir parçasıdır. (2 puan)	
Evet, **kurum** öğrencileri sürdürülebilirlik Kİ projelerine (staj veya uzunlamasına eğitim gerekliliklerini karşılamak için) teşvik etmekte ve öğrencilerin bu projelerde başarılı olabilmesi için kaynaklar sağlamaktadır; **fakat** öğrencilere ayrılmış finansman yoktur ve katılım zorunlu değildir. (1 puan)	
Hayır, kurum sürdürülebilirlik girişimleri veya Kİ projeleri için fırsatlar ya da destek sunmamaktadır. (0 puan)	
Verilen Puan:	2
Puan Açıklaması: Acıbadem Üniversitesi İklim Kulübü, Acıbadem Üniversitesi öğrenci kulüplerinden biridir ve kulüp herhangi bir fakülteye bağlı olmadığı için kurumdaki tüm öğrencilere ve dolayısıyla tıp fakültesi öğrencilerinin katılımına da açıktır. Acıbadem Üniversitesi'nin Öğrenci Kulüpleri Koordinasyon Kurulu (Ö.K.K.K.), üniversite bünyesindeki öğrenci kulüplerine maddi destek sağlamak üzere kurulmuş bir kuruldur ve kulüplerden gelen talepler nispetinde destek sunar. Acıbadem Üniversitesi İklim Kulübü de destek alan kulüplerden birisidir ve aldığı desteği "Sıfır Atık" gibi ulusal projelerin yerel uygulamaları ve diğer kulüp faaliyetlerinde kullanmaktadır. Bu kapsamda öğrenciler kampüs genelinde e-atık toplayarak daha önceden anlaşılmış bir geri dönüşüm tesisinde bu atıkların geri dönüşüm süreçlerine katkıda bulunur.	

4.2. <u>Kurumunuz</u> öğrencilere gezegensel sağlık ve/veya sürdürülebilir sağlık hizmetleri araştırmaları yapma fırsatı sunuyor mu?
Evet, **kurum**, gezegensel sağlık/sürdürülebilir sağlık hizmetleri araştırmaları yapmak isteyen öğrenciler için **özel** bir araştırma programı veya burs imkânı sunmaktadır. (2 puan)
Evet, öğrencilerin gezegensel sağlık/sürdürülebilir sağlık hizmetleri ile ilgili araştırmalar yapabileceği fırsatlar vardır; ancak bu, öğrencilerin **kendi girişimleriyle** boş zamanlarında araştırma yapmalarını gerektirir. (1 puan)
Hayır, öğrencilerin gezegensel sağlık/sürdürülebilir sağlık hizmetleriyle ilgili araştırmalara katılma fırsatları **bulunmamaktadır**. (0 puan)

Verilen Puan:	2
Puan Açıklaması: Acıbadem Üniversitesi Tıp Fakültesi, birinci sınıf müfredatında bulunan Clinical Medicine and Professional Skills (CMPS) ders kurulunda öğrencilerden belirli temalara bağlı kalmak kaydıyla kendi belirleyecekleri konuları araştırarak poster sunumu yapmalarını bekler. Bu konulardan bazıları "One Health Approach" ve Occupational & Environmental Health"dir ve 4-6 kişilik bir öğrenci grubundan bu konuda bir poster sunması beklenir. *Ek olarak, Acıbadem Üniversitesi Tıp Fakültesi; CMPS ders kurulunda 2. sınıf öğrencilerden 5 kişilik gruplar halinde kendi belirleyecekleri konularda araştırma yapmasını bekler ve öğrencileri gezegensel sağlık ile ilgili araştırma yapmaya teşvik eder. Araştırma yapan öğrencilerin ihtiyaç duyması halinde kurum Acıbadem Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Komisyonu (ABAPKO) bünyesinde öğrencilere nakdi destek verir.*	

4.3. Kurumda öğrencilerin gezegensel sağlık ve/veya sürdürülebilir sağlık faaliyetleri ve mentorlarla ilgili spesifik bilgilere ulaşabileceği bir web sayfası var mı? Örneğin; tamamlanan projeler, tıp fakültesinde yürütülen güncel girişimler ve potansiyel mentorların iletişim bilgileri.	
Evet, kurumda gezegensel sağlık veya sürdürülebilir sağlık ile ilgili güncel girişimlerin bilgilerini ve potansiyel mentorların iletişim bilgilerini içeren özel bir web sayfası vardır. (2 puan)	
Evet, kurumda gezegensel sağlık veya sürdürülebilir sağlık ile ilgili projeler ve mentorlar hakkında bazı bilgilerin yer aldığı bir web sayfası vardır, fakat temel bilgiler eksiktir. (1 puan)	
Hayır, kurumda gezegensel sağlık ve/veya sürdürülebilir sağlık projeleri veya mentorları bulmak için özel bir web sayfası **yoktur**. (0 puan)	
Verilen Puan:	2
Puan Açıklaması: Acıbadem Üniversitesi Akademik Veri Yönetim Sistemi (AVESİS) içerisinde BM Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları bulunmaktadır. Bu modül içerisinde üniversite araştırmacılıarının ilgili kapsamda gerçekleştirdiği faliyetlere erişilebiliyor.	

4.4. <u>Kurumunuzda</u>, kampüste gezegensel sağlık ile ilgili katılım, akademik çalışmalar ve savunuculuk kültürünü teşvik etmeye adanmış, öğretim üyesi danışmanları tarafından desteklenen kayıtlı öğrenci toplulukları var mı?	
Evet, kurumumda gezegensel sağlık veya sağlık hizmetlerinde sürdürülebilirliğe adanmış ve **fakülte desteği olan** bir öğrenci topluluğu vardır. (2 puan)	
Evet, kurumumda gezegensel sağlık veya sağlık hizmetlerinde sürdürülebilirliğe adanmış bir öğrenci topluluğu vardır fakat **fakülte desteği yoktur.** (1 puan)	
Hayır, kurumumda gezegensel sağlık veya sağlık hizmetlerinde sürdürülebilirliğe adanmış bir öğrenci topluluğu **yoktur**. (0 puan)	
Verilen Puan:	2
Puan Açıklaması: Fakülte bünyesinde bu şekilde bir öğrenci grubu yoktur ancak üniversite içerisinde ACU İklim ve ACU Biyoetik Kulüpleri bulunmaktadır. *https://www.acibadem.edu.tr/ogrenci/acuda-yasam/ogrenci-kulupleri*	

4.5. Müfredat geliştirme ve/veya en iyi sürdürülebilirlik uygulamaları için savunuculuk yapmak üzere, bir <u>bölüm ya da kurumun</u> karar alma kurulunda görev yapan, sürdürülebilirlik çıkarlarını temsil eden bir öğrenci temsilcisi var mı?	
Evet, bir bölüm veya kurumun karar alma kurulu/komitesinde görev yapan bir öğrenci temsilcisi vardır. (1 puan)	
Hayır, böyle bir öğrenci temsilcisi yoktur. (0 puan)	
Verilen Puan:	1
Puan Açıklaması: Okulumuzun sürdürülebilirlik komisyonunda farklı fakültelerden öğrenciler bulunmaktadır.	

4.6. Son bir yıl içinde, <u>kurumda</u> aşağıdaki kategorilerde bir veya daha fazla ders dışı gezegensel sağlık programı veya girişimi gerçekleştirildi mi? (Her kategori için 1 puan)	**Puan**
Öğrencilerin organik tarım ve sürdürülebilir gıda sistemlerinde deneyim kazanabildiği projeler (bahçeler, çiftlikler, topluluk destekli tarım (TDT), balıkçılık programları veya kentsel tarım projeleri gibi).	1
Öğrenciler hedef kitle olacak şekilde düzenlenen paneller, konuşma serileri veya benzeri etkinlikler.	1
Öğrencilerin yerel bir çevresel adalet topluluğu üyelerinden doğrudan iklim ve çevresel sorunları öğrenebildiği ve sağlık profesyonellerinin bu toplulukla işbirliği yaparak maruziyetleri ve etkileri nasıl ele alabileceklerini tartıştığı etkinlikler.	1
Öğrencileri hedef alan gezegensel sağlıkla ilgili kültürel sanat etkinlikleri, sergiler veya performanslar.	1
İnsan kaynaklı çevresel etkiler karşısında toplumsal dayanıklılık geliştirmeye yönelik yerel gönüllülük fırsatları.	1
Doğa veya açık hava programları (ör. öğrenciler için yürüyüş, kampçılık, kano veya diğer doğa gezilerini organize eden programlar).	1
Puan Açıklaması: Acıbadem Üniversitesi bünyesinde bulunan ACU Bisiklet kulübü açık hava gezileri düzenler veya başka gezilere katılım sağlar. *Acıbadem Üniversitesi bünyesinde bulunan ACU Spor kulübü düzenli olarak açık hava koşusu ve başka etkinlikler düzenlemektedir.* *Tıp fakültesi 2025-2026 öğretim yılında yeni uygulamaya başladığı sosyal sorumluluk proje dersleri kapsamında sınıf 2 öğrencileri için 14 haftalık 'MESR 212 -Climate and Health Education: Faculty Supported, Student Developed Teaching Materials' dersi açmıştır.Bu derste öğrencilerin güncel çevre, iklim değişikliği sorunları ve bunların sağlık üzerindeki teorik bilgi edinmeleri ve bunları çeşitli durumlarda aktif olarak kullanmaları hedeflenmektedir.*	

ACU 233 Solucan Gübrelemesine Bilimsel ve Deneysel Yaklaşım dersi ile öğrencilerin organik tarım ve sürdürülebilir gıda sistemlerinde deneyim kazanabildiği projeler geliştirmeleri teşvik edilir.

Bölüm Toplamı (15 üzerinden 15)	**100%**

Kampüs Sürdürülebilirliği

<u>Bölüme Genel Bakış:</u> Bu bölüm, kurumun sürdürülebilirlik girişimlerine sağladığı desteği ve katılımı değerlendirir. *Sağlık sektörü, sera gazı emisyonlarının ve yerel, bölgesel ve küresel ekosistemlere zarar veren kirliliğin en büyük kaynaklarından biridir. Sağlık hizmetleri doğası gereği kaynak yoğun bir alan olsa da, sağlık sektörü dünyaya daha sürdürülebilir bir geleceğe öncülük etme konusunda güçlü bir konumdadır. Bu dönüşüm; enerjiyi nereden temin ettiğimizden, altyapımızı nasıl inşa ettiğimize, hangi şirketlere yatırım yaptığımıza kadar sistemlerimizin her yönünü dikkatle gözden geçirmemizi gerektirir. Kurumlarımız, kliniklerimiz ve hastanelerimiz sürdürülebilir uygulamalarda standart belirlemeli ve çevresel etkiyi en aza indirme konusunda diğer sektörlere örnek olmalıdır.*

5.1. <u>Kurumunuzda</u> bir Sürdürülebilirlik Ofisi var mı?	
Evet, kampüs sürdürülebilirliğine adanmış birden fazla tam zamanlı personeli olan bir Sürdürülebilirlik Ofisi vardır. Eğer bu ofis tüm kampüse hizmet veriyorsa, hastane için de **en az bir sürdürülebilirlik personeli** atanmıştır. (3 puan)	
Evet, kampüs sürdürülebilirliğine adanmış bir veya birden fazla tam zamanlı personeli olan bir Sürdürülebilirlik Ofisi vardır, ancak hastane için **özel bir personel yoktur.** (2 puan)	
Hayır, maaşlı **sürdürülebilirlik personeli yoktur**, ancak bir sürdürülebilirlik komitesi veya çalışma grubu vardır. (1 puan)	
Hayır, kampüs sürdürülebilirliğini denetlemekle sorumlu hiçbir **personel veya komite yoktur**. (0 puan)	
Verilen Puan:	1
Puan Açıklaması: Acıbadem Üniversitesi sürdürülebilir enerji faaliyetlerini organize etmek ve takip etmek amacıyla kampüste bir Enerji Komisyonu kurmuştur. Aynı zamanda üniversite bünyesinde bir Sürdürülebilirlik Komisyonu bulunmaktadır. Ancak her iki komisyonun da tam zamanlı personeli yoktur. *https://www.acibadem.edu.tr/surdurulebilir-kampus*	

5.2. <u>Kurumunuzun</u> kendi karbon ayak izini azaltmaya yönelik planı ne kadar iddialı?	
Kurumun, **2030** yılına kadar karbon nötrlüğe ulaşmayı hedefleyen **yazılı ve onaylanmış** bir planı vardır. (5 puan)	
Kurumun, **2040** yılına kadar karbon nötrlüğe ulaşmayı hedefleyen **yazılı ve onaylanmış** bir planı vardır. (3 puan)	
Kurumun, **2040** yılına kadar karbon nötrlüğe ulaşma yönünde beyan edilmiş bir hedefi vardır, ancak bu hedefe ulaşmak için oluşturulmuş bir **plan bulunmamaktadır ya da plan yetersizdir.** (1 puan)	
Kurum, yukarıda listelenen koşulların hiçbirini **karşılamamaktadır**. (0 puan)	
Verilen Puan:	0

Puan Açıklaması: *Acıbadem Üniversitesinin stratejik planında henüz karbon nötrlüğü için hedef gösterilen net bir yıl yer almamaktadır.* *https://www.acibadem.edu.tr/sites/default/files/document/stratejik-plan-2024-2028_0.pdf*

5.3. Kurumun öğretim amaçlı kullandığı binalar/altyapı (hastane hariç) yenilenebilir enerji kullanıyor mu?	
Evet, kurum binaları **%100** yenilenebilir enerji ile çalışıyor. (3 puan)	
Kurum binaları enerji ihtiyacının **>%80**'ini yenilenebilir kaynaklardan (yerinde ve/veya dış kaynaklı) sağlıyor. (2 puan)	
Kurum binaları enerji ihtiyacının **>%20**'sini yenilenebilir kaynaklardan (yerinde ve/veya dış kaynaklı) sağlıyor. (1 puan)	
Kurum binaları enerji ihtiyacının **<%20**'sini yenilenebilir kaynaklardan (yerinde ve/veya dış kaynaklı) sağlıyor. (0 puan)	
Verilen Puan:	3
Puan Açıklaması: *Acıbadem Üniversitesi Enerji ihtiyacının yüzde yüzünü yenilenebilir enerji kaynaklarından sağlamaktadır. Manisa Alaşehir'de 67.000 m2 arazide, 13.000 panelle kurulu Güneş Enerjisi Santrali (GES), kampüsteki yapıların çatılarında var olan Güneş Enerjisi Santrali ve Rüzgâr Enerjisi Santralleri (RES) ile üniversitenin tüm elektrik ihtiyacı karbon emisyonu yaklaşık sıfır olan yenilenebilir enerji kaynaklarından sağlanmaktadır.* *https://www.acibadem.edu.tr/haberler/cumhuriyetimizin-100-yilinda-enerjimiz-100-gunesten*	

5.4. Kurumun kampüsünde yeni ve eski binalarda sürdürülebilir bina uygulamaları kullanılmakta mıdır? Yeni binaların tasarımı ve inşası ile eski binaların yenilenmesi, yayımlanmış bir sürdürülebilirlik derecelendirme sistemi ya da bina yönetmeliği/kılavuzuna uygun olarak yapılmakta mıdır?	
Evet, kurumun kampüsündeki yeni binalarda sürdürülebilir bina uygulamaları kullanılmakta ve eski binaların büyük **çoğunluğu** daha sürdürülebilir hale getirilmek üzere **yenilenmiştir**. (3 puan)	
Kurumun kampüsündeki yeni binalarda sürdürülebilir bina uygulamaları kullanılmakta, ancak eski binaların çoğu **yenilenmemiştir**. (2 puan)	
Yeni binalarda sürdürülebilir bina uygulamaları **yetersiz** ya da **eksik** şekilde uygulanmaktadır. (1 puan)	
Yeni binaların inşasında sürdürülebilirlik **dikkate alınmamaktadır.** (0 puan)	
Verilen Puan:	3
Puan Açıklaması: Acıbadem Üniversitesi kampüsü inşa edilirken sürdürülebilirliğe dikkat edilmiştir ve tüm binalar Leed Gold derecesi ile onaylanmıştır. Okulumuzun enerji ihtiyacı yenilenebilir enerji ile karşılanmaktadır. *https://www.acibadem.edu.tr/surdurulebilirlik/sertifikalar*	

https://www.acibadem.edu.tr/haberler/cumhuriyetimizin-100-yilinda-enerjimiz-100-gunesten

5.5. Kurum, öğrenciler için çevre dostu ulaşım seçeneklerini teşvik etmek ve ulaşımın çevresel etkisini azaltmak amacıyla stratejiler uygulamış mıdır?	
Evet, kurum güvenli aktif ulaşım, toplu taşıma veya araba paylaşımı gibi **çevre dostu ulaşım seçeneklerini** teşvik eden ve sağlayan stratejiler uygulamıştır ve bu seçenekler öğrenciler tarafından etkin biçimde kullanılmaktadır. Alternatif olarak, kampüs konumu gereği sürdürülemez ulaşım biçimlerine başvurulmasına zaten gerek yoktur. (2 puan)	
Kurum çevre dostu ulaşım seçenekleri sağlamak için **bazı** stratejiler uygulamıştır, ancak bu seçenekler erişilebilirlik veya tanıtım açısından **yetersizdir**. (1 puan)	
Kurum çevre dostu ulaşım seçeneklerini teşvik eden veya sağlayan herhangi bir strateji **uygulamamıştır**. (0 puan)	
Verilen Puan:	1
Puan Açıklaması: Acıbadem Üniversitesi 3 Eylül 2023 tarihinden itibaren fosil yakıt tüketimini azaltmak adına kampüs ile en yakın metro istasyonu (M4- Kozyatağı) arasındaki shuttle servis hizmetini, yeni açılan M8 metro hattını kullandırmaya özendirmek amacıyla iptal etmiştir. Bu kararı öğrencilere yollanan bir e-posta aracılığıyla bildirmiştir	

5.6. Kurumunuzda organik geri dönüşüm programı (kompost) ve geleneksel geri dönüşüm programı (alüminyum/kağıt/plastik/cam) var mı?	
Evet, kurumda **hem** kompost **hem** de geri dönüşüm programları öğrenci ve öğretim üyelerinin erişimine açıktır. (2 puan)	
Kurumda geri dönüşüm veya kompost programlarından **yalnızca biri** öğrenci ve öğretim üyelerinin erişimine açıktır, ancak ikisi birden mevcut değildir. (1 puan)	
Kurumda kompost veya geri dönüşüm programı **bulunmamaktadır**. (0 puan)	
Verilen Puan:	2
Puan Açıklaması: Acıbadem Üniversitesi içerisinde çöp kutuları alüminyum/kağıt/plastik/cam şeklinde ayrılmaktadır, Acıbadem Üniversitesine bağlı APlus yemekhanesi de geri dönüştürülebilen ve geri dönüştürülemeyen çöp kutularını ayırmıştır. *Kampüs ve Aplus Geridönüşüm Kutuları*	

5.7. Kurum, kampüs yemek ve içecek seçimlerinde (ör. yerel tedarik, azaltılmış et tüketimi, plastik ambalajın azaltılması) sürdürülebilirlik kriterlerini dikkate alıyor mu?
Evet, kurum yemek ve içecekler için **yeterli** sürdürülebilirlik gerekliliklerine sahiptir. Buna etsiz günler veya kırmızı etin tamamen kaldırılması da dahildir ve yemek-içecek sürdürülebilirliğini artırmaya yönelik çalışmalara **katılmaktadır**. (3 puan)

Yemek ve içecekler için sürdürülebilirlik kılavuzları vardır, ancak bunlar **yetersizdir** veya **isteğe bağlıdır**. Kurum yine de yemek-içecek sürdürülebilirliğini artırmaya yönelik çalışmalara **katılmaktadır**. (2 puan)	
Yemek ve içecekler için sürdürülebilirlik kılavuzları vardır, ancak bunlar **yetersizdir** veya **isteğe bağlıdır**. Kurum yemek-içecek sürdürülebilirliğini artırmaya yönelik çalışmalara **katılmamaktadır**. (1 puan)	
Yemek ve içecekler için hiçbir sürdürülebilirlik kılavuzu **yoktur**. (0 puan)	
Verilen Puan:	3
Puan Açıklaması: Acıbadem Üniversitesi APlus yemekhanesinde çıkacak menülerin sürdürülebilirlik kriterleri değerlendirilerek kararlaştırıldığı, farklı fakültelerden ve idareden yöneticilerin bulunduğu bir komisyon bulunmaktadır. *Aplus Menü Komisyonu*	

5.8. <u>Kurum</u>, malzeme tedariki konusunda karar verirken sürdürülebilirlik kriterlerini dikkate alıyor mu?	
Evet, kurumun malzeme tedariki için **yeterli** sürdürülebilirlik gereklilikleri vardır ve tedarikte sürdürülebilirliği artırmaya yönelik çalışmalara **katılmaktadır**. (3 puan)	
Malzeme tedariki için sürdürülebilirlik kılavuzları vardır, ancak bunlar **yetersizdir** veya **isteğe bağlıdır**. Kurum yine de tedarikte sürdürülebilirliği artırmaya yönelik çalışmalara **katılmaktadır**. (2 puan)	
Malzeme tedariki için sürdürülebilirlik kılavuzları vardır, ancak bunlar **yetersizdir** veya **isteğe bağlıdır**. Kurum tedarikte sürdürülebilirliği artırmaya yönelik herhangi bir çalışmaya **katılmamaktadır**. (1 puan)	
Malzeme tedariki için hiçbir sürdürülebilirlik kılavuzu **yoktur**. (0 puan)	
Verilen Puan:	0
Puan Açıklaması: Ürün tedariki için sürdürülebilirlik yönergeleri yoktur.	

5.9. <u>Kurumda</u> düzenlenen etkinlikler için sürdürülebilirlik gereklilikleri veya kılavuzları var mı?	
Kurumda düzenlenen her etkinlik sürdürülebilirlik kriterlerine uymak **zorundadır**. (2 puan)	
Kurum, sürdürülebilirlik önlemlerini güçlü şekilde **tavsiye eder** veya teşvik eder, ancak **zorunlu kılmaz.** (1 puan)	
Kurum etkinlikleri için herhangi bir sürdürülebilirlik kılavuzu **bulunmamaktadır**. (0 puan)	
Verilen Puan:	1
Puan Açıklaması: Tıp fakültesi etkinlikleri için sürdürülebilirlik yönergeleri fakülte tarafından şiddetle tavsiye ve teşvik edilir.	

5.10. Kurumunuzda laboratuvar alanlarının çevresel açıdan daha sürdürülebilir hale getirilmesine yardımcı olacak programlar ve girişimler var mı?	
Evet, kurum laboratuvar alanlarının çevresel açıdan daha sürdürülebilir hale getirilmesine yardımcı olacak **program ve girişimlere** sahiptir. (2 puan)	
Laboratuvar alanlarının çevresel açıdan daha sürdürülebilir hale getirilmesine yönelik **yönergeler** vardır, ancak program veya girişim yoktur. (1 puan)	
Kurumda laboratuvar alanlarını daha sürdürülebilir hale getirmeye yönelik hiçbir çaba **yoktur**. (0 puan)	
Verilen Puan:	2
Puan Açıklaması: Tıp fakültesi, çevre dostu laboratuvar malzemeleri ve ekipmanlarının kullanımını önceliklendiren satın alma politikaları benimser. Bu politikalar, yenilenebilir kaynaklardan elde edilen plastiklerin, geri dönüştürülebilir cam malzemelerin ve çevre dostu kimyasalların kullanımını teşvik eder. Laboratuvar alanlarında enerji tüketimini azaltmayı hedefleyen enerji yönetimi politikaları benimser. Bu politikalar, enerji tasarruflu aydınlatma sistemlerinin kullanımını teşvik ederek, yüksek verimli cihazların kullanımını teşvik ederek ve laboratuvarlarda kullanılan ısıtma ve soğutma sistemlerini optimize ederek yapılır.	

5.11. Kurumunuzun yatırım portföyü fosil yakıt şirketlerini içeriyor mu?	
Kurum tamamen fosil yakıtlardan **yatırımını çekmiş** (divestment) **ve** çekilen fonları **yenilenebilir enerji şirketlerine veya kampüsteki yenilenebilir enerji girişimlerine yeniden yatırma** taahhüdünde bulunmuştur. (4 puan)	
Kurum tamamen fosil yakıtlardan **yatırımını çekmiştir**. (3 puan)	
Kurum fosil yakıt şirketlerinden **kısmen yatırımını çekmiştir** veya **tamamen çekmeyi taahhüt etmiştir**, ancak **hâlen** fosil yakıt yatırımları mevcuttur. (2 puan)	
Kurum fosil yakıt şirketlerinden **yatırımını çekmemiştir**, ancak öğretim üyeleri ve/veya öğrenciler yatırımın geri çekilmesi için **örgütlü bir şekilde savunuculuk** yapmaktadır. (1 puan)	
Evet, kurumun fosil yakıt şirketlerinde yatırımları vardır ve bunu değiştirmeye yönelik herhangi bir **girişim olmamıştır**. (0 puan)	
Verilen Puan:	3
Puan Açıklaması: Acıbadem Üniversitesinin tüm enerji ihtiyacı yenilenebilir enerji ile karşılanmaktadır. Okulumuzun paydaşları arasında fosil yakıt şirketleri bulunmamaktadır.	

Bölüm Toplamı (32 üzerinden 19)	**59%**

Notlandırma

Bölüme Genel Bakış:
Bu bölüm, karnenin (rapor kartının) notlandırılmasına odaklanmaktadır. Kurum, hem her bir bölüm için hem de genel olarak kurum bazında bir not almıştır. Her bölümdeki puan toplamları hesaplanmış, bölüm için mevcut toplam puana bölünmüş ve bir yüzdeye dönüştürülmüştür. Genel kurumsal not ise bölümlerin notlarının ağırlıklı ortalaması olarak belirlenmiştir; burada müfredat (curriculum) bölümü daha fazla ölçüt içerdiğinden daha yüksek bir ağırlık verilmiştir. Her bölüm ve kurum genelinde alınan yüzdelik puanlar, aşağıdaki tabloya göre harf notlarına dönüştürülmüştür.

Harf Notu*	Yüzdelik
A	80% - 100%
B	60% - 79%
C	40% - 59%
D	20% - 39%
F	0% - 19%

**Her not aralığında, üst %5'lik dilimde (_5–_9%) olan bir puan "+" alır, alt %5'lik dilimde (_0–_4%) olan bir puan ise "–" alır. Örneğin, %78'lik bir puan B+ olarak değerlendirilir.*

Acıbadem Üniversitesi Tıp Fakültesi için Gezegensel Sağlık Notları
Aşağıdaki tablo, Acıbadem Üniversitesi Tıp Fakültesi'nin bu Gezegensel Sağlık Karnesi (Planetary Health Report Card) kapsamında aldığı bölüm bazlı notları ve genel kurumsal notunu göstermektedir:

Bölüm	Ham Puan %	Harf Notu
Gezegensel Sağlık Müfredatı (30%)	(26/75) x 100 = 34%	D
Disiplinler Arası Araştırma (17.5%)	(8/17) x 100 = 47%	C-
Toplumsal Hizmet ve Savunuculuk (17.5%)	(10/14) x 100 = 71%	B
Öğrenci Liderliğinde Gezegensel Sağlık Girişimlerine Destek (17.5%)	(15/15) x 100= 100%	A+
Kampüs Sürdürülebilirliği (17.5%)	(19/32) x 100 = 59%	C+
Genel Kurumsal Not	**(Ax0.3 + Bx0.175 + Cx0.175 + Dx0.175 + Ex0.175) = 58,7%**	**C+**

Rapor Kartı Eğilimleri
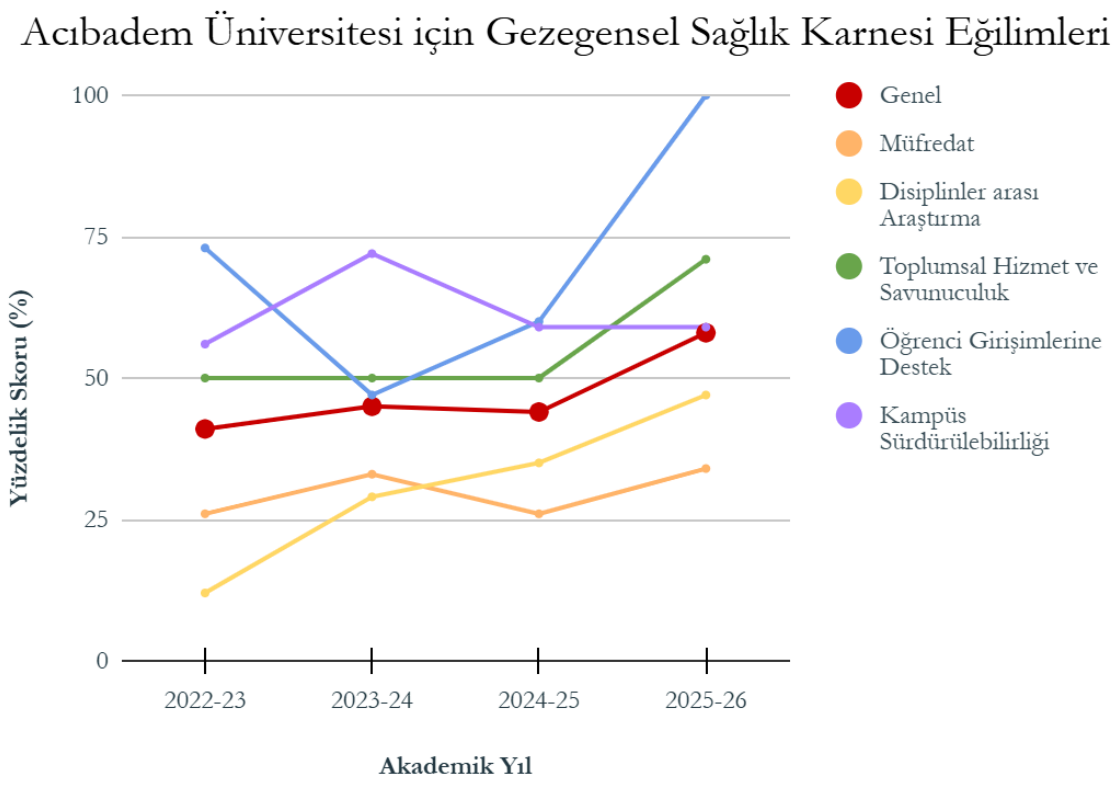
Bölüme Genel Bakış
Bu grafik, Acıbadem Üniversitesi'nin Gezegensel Sağlık Rapor Kartı (Planetary Health Report Card – PHRC) girişimine katıldığı yıllar boyunca aldığı genel ve bölüm bazlı notlardaki eğilimleri göstermektedir.